

ДЕТСКА ГРАДИНА „ КАЛИНА ” – СЛИВЕН
кв. „ Комлука ” ; ул. „ Асеновска ” № 72 Б тел: 044 / 62-28-57

УТВЪРЖДАВАМ !

Директор:
/ Татяна Терзиева /

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

I. ВЪВЕДЕНИЕ:

Програмата за превенция на ранното напускане на детската градина е създадена на основание на чл.263 ал. 1 т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвянето на Програмата на Детска градина „Калина” за превенция на ранното напускане на образователната система са:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Постановление на Министерския съвет № 100 от 8 юни 2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст
- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 -2020);
- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 –2020);
- Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014 - 2020);
- Национална стратегия за учене през целия живот (2014 –2020);
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество (2010 - 2020);
- Национална стратегия за интегриране на ромите (2012 – 2020);
- Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване до 2020 г.;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието;
- Национална програма за развитие: България 2020

В Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 - 2020), преждевременното напускане на образователната система е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план.

Преждевременното напускане на образователната система води до нарастване на

рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване на качеството на живот на сегашното и на следващите поколения. Здравният статус и достъпът до ресурси и услуги, които могат да осигурят по-добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние, са в пряка зависимост от получената по-висока степен на образование.

При изготвянето на програмата се отчитат:

1. Ролята на цялата система от участници и взаимоотношенията помежду им, като се признава ролята на всяка от заинтересованите страни.
2. Сътрудничество в образователните институции за насърчаване на позитивната култура и работа в екип в рамките на общността .
3. Координираните мерки на всички нива.
4. Проследяване на напредъка на ниво детска градина, подготвителни групи.

II. ПРИЧИНИ ЗА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСКАНЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА:

1. Икономически причини

Безработицата, ниските доходи, пониженият жизнен стандарт и бедността поставят много деца в условия, водещи до повишен риск от отпадане. В резултат на финансовите и икономически затруднения и невъзможност да се заплащат таксите за детска градина много деца са принудени да напуснат детската градина, което води до нарушаване на участието им в образователния процес. Голям е дялът на семействата, които работят в чужбина, като децата са оставени да живеят с баби и дядовци или други роднини, които не контролират ефективно или не насърчават участието на децата в образователната система.

2. Социални причини

Свързват се с родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства, домашно насилие, налагането на строги наказания.

3. Образователни причини

Обхващат широк кръг проблеми: трудности в усвояването на учебното съдържание, негативни нагласи на участниците в образователния процес и липсата на мотивация.

4. Етнокултурни причини

Етнокултурното многообразие в съвременната българска образователна система се изразява в специфичните етнически, религиозни и езикови измерения. Силно действащите вътрешно групови норми и натискът на етнокултурните традиции сред уязвими етнически общности и групи предопределят специфичните причини за преждевременното напускане на детската градина: отсъствие на познавателна мотивация, ниска степен на готовност за училище, липсва мотивация на родителите за получаване на образование от децата им и др.

5. Институционални причини

Като такива могат да се квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и ниво детска градина за справяне с преждевременното напускане; недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата в образователната система. Положителната промяна на състоянието изисква прилагането на комплексни мерки и добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление - национално, регионално, местно и институционално.

6. Причини, свързани със здравния статус

В контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в образователната система. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

В Детска градина „Калина” деца напускат подготвителни групи, когато семейството заминава за чужбина, детето се мести в подготвителна група в училище или поради невъзможност на родителите да заплащат месечните такси за градина. Има случаи на допуснати неизвинени отсъствия поради недостатъчно отговорно поведение на родителите, недостатъчна мотивация за учене.

Политиките и мерките, които екипът на детска градина предприема за преодоляване на причините за отпадане са подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки, като се отчита спецификата на образователната институция и нуждите от подкрепа на всяко дете. Превантивните дейности, които съпътстват работата на екипа на детската градина са подчинени на принципите залегнали в Стратегията на Детска градина „Калина”:

1. Ориентираност към интереса и мотивацията на детето, към възрастовите и социални промени в живота му , както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика.
2. Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете.
3. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното образование.
4. Хуманизъм, толерантност и ненасилие.
5. Принцип на позитивна дисциплина
6. Межкултурен подход - съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език.
7. Иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес.
8. Прозрачност в управлението.
9. Създаване на условия за квалификационна дейност на педагогическата колегия основаваща се на поддържащото образование - образование през целия живот.
10. Подкрепа на децата и техните семейства - педагогика на сътрудничеството.

III. ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА:

Осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното образование на децата като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация.

IV. ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

1. Разработване, изпълнение на политика за повишаване на обхвата в образователната система при ясно разпределение на отговорностите и взаимодействие между различните равнища на управление.
2. Идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на детската градина с оглед ограничаване на последиците от тях.
3. Насърчаване на включването в образованието на рискови групи и развиване на приобщаващото образование.

4. Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване в образование и обучение.

5. Сътрудничество между семейство, детска градина, институции, неправителствени организации за изграждане на широко публично доверие и подкрепа за политиките за превенция и намаляване на преждевременното напускане на детската градина.

V. ПОЛИТИКИ И МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА:

Постигането на оперативните цели се осъществява чрез:

Превенция, която цели предотвратяване на възникването на предпоставки за преждевременно напускане на детската градина, както и ограничаване на условията, които го благоприятстват. Политиките и мерките за превенция са насочени към образованието и грижите още в ранна детска възраст.

Мерки:

- осигуряване на позитивна образователна среда - климат, взаимоотношения, управление;

- повишаване качеството на образованието, като предпоставка за развиване личността на всяко дете и предотвратяване на преждевременното напускане на детската градина

- осигуряване на достъп до образование и повишаване на качеството на образование на деца от уязвими етнически общности

Интервенция, която цели създаването на условия за ограничаване на преждевременното напускане при отчитане на конкретните заплахи на равнището на отделните лица, следвайки принципа за решаване на проблемите на най-ниско равнище.

Мерки:

- повишаване ангажираността на родителите; активно сътрудничеството с учителите;

- утвърждаване на индивидуално и групово наставничество за изграждане на позитивни взаимоотношения;

- осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите;

- прилагане на системи за ранно предупреждаване;

- развитие на занимания по интереси.

Компенсиране, което има за цел да подпомогне преждевременно напусналите детската градина отново да се включат в образованието, като им бъдат предложени разнообразни и достъпни форми за завръщане в системата на образование и обучение.

Мерки:

- създаване на подходящи условия за реинтегриране в образователната система на преждевременно напусналите я;

- завръщане на преждевременно напусналите детската градина чрез използване на различни форми на обучение: целодневна, полудневна, почасова, самостоятелна.

VI. МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ, КОИТО ДЕТСКА ГРАДИНА „КАЛИНА” ПРЕДПРИЕМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА ДЕЦА ОТ ПОДГОТВИТЕЛНИТЕ ГРУПИ

Мерки произтичащи от:

1. Семейни и социални причини:

Възможно е нежелание на родителите детето да ходи на детска градина поради страх от социална изолация, невъзможност за адаптиране към останалите деца; пониска самооценка, невъзможност за водене и прибиране на детето.

Мерки: Силна мотивация чрез редица дейности за приобщаване на децата от ромски произход, децата със специални образователни потребности, както и изоставени от семейства, заминали в чужбина.

2. Трудова миграция на родителите.

Напускане на единия или и двамата родители на страната поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставяне на детето на грижите на баби и дядовци, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с трудната социална обстановка и новите модели на поведение на децата.

Мерки: Ежеседмични контакти, а при нужда и ежедневни с попечителите на децата, търсене на съдействие от отдел „Закрила на детето“.

3. Недостатъчна образованост на родителите и липса или занижен контрол върху цялостното развитие на детето. Изразява се в неконтролиране на часовете за сън, непознаване потребностите на детето, липса на интерес към постиженията на детето, както и към подготовката му за училище.

Мерки: Мотивиране и приобщаване на тези деца за посещаване на целодневната форма на организация на детска градина; търсене на непрекъснати разширени срещи с тези родители от страна на учителите в съответната група, мотивиране и приобщаване към общността

5. Чести конфликти между агресивни родители - побой, домашно насилие, развод, посегателство от страна на нови партньори на един от двамата родители.

Мерки: В най-честите случаи детската градина се превръща в единствено защитено място за детето и учителя поема грижите за детето в образователната институция. При необходимост родителите се насочват за консултация с психолог или се сезира отдел „Закрила на детето“.

6. Други мерки и дейности, за изпълнение на целите на Програмата за превенцията на ранното напускане на детската градина:

- Управление на информацията за преждевременно напусналите подготвителна за училище група;
- Координиране действията на учителите на подготвителните групи с тези на ръководството на Детска градина „Калина“.
- Квалификация на педагогическите специалисти в посока управление на конфликти, справяне с агресията и насилието, работа в мултикултурна среда, работа с деца със специални образователни потребности и превръщането им в педагогически консултанти - провеждане на семинари, тренинги, практикуми.
- Насърчаване на включването в образованието на рискови групи и развиване на приобщаващото образование.
- Ефективно взаимодействие с родителите и подкрепа в периода на постъпване в детската градина.
- Превръщане на детската градина в приятно и желано място за децата чрез използване на иновативни методи и форми за педагогическо взаимодействие.
- Изграждане на съдържателен и многообразен учебно-възпитателен процес.
- Осигуряване на безвъзмездно ползване на познавателни книжки в детската градина.
- Осъществяване на оптимално ниво на вътрешна мотивация за учене у децата чрез целенасочена образователно-възпитателна работа, свързана с мероприятия и дейности в и извън детската градина.
- Допълнителни дейности за усвояване на българския книжовен език и повишаване

на грамотността.

- Създаване на условия за включване на детето в група за повишаване на социалните умения за общуване и разрешаване на конфликти.
- Насочване на детето към занимания и дейности съобразени с неговите потребности, интереси, таланти.
- Индивидуална подкрепа на детето от личност, която то уважава и допуска да себе си (наставничество).
- Извършване на ефективна диференцирана работа с деца показващи ниски резултати при проследяване на постиженията им.
- Възлагане на отговорни индивидуални задачи на децата, за да се почувстват значими в собствените си очи и в очите на околните, за да се мотивират и успяват.
- Поставяне на детето в активна позиция по отношение на усвояване на нови знания и практическа приложимост на придобитите знания и умения.
- Участие на детето в полза на детската група.
- Гражданско и интеркултурно образование и непрекъснатата работа с родителската общност - открити педагогически ситуации, отворени врати, съвместни празници и творчески работилници, дейности съвместно с клуб „Родител”.
- Приобщаване към общочовешките ценности и подготовката им за пълноценен живот в съвременните обществено-икономически условия.
- Здравно образование и възпитание - лекции, беседи с медицинския специалист.

7. Мерки свързани с Постановление № 100 от 8 Юни 2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителната предучилищна възраст. Обн. ДВ бр.50 от Юни 2018 г.

Директорът на детската градина:

1. Възлага на педагогически специалисти и на друг персонал от детската градина включването в екипите за обхват и осигурява участието на включените лица.
2. Съдейства технически, административно и организационно на екипа за обхват.
3. Съдейства за прилагане на процедурата за отпускане на семейни и други помощи в натура спрямо индивидуалните потребности на децата, както и подобряване на координацията при налагане на санкции спрямо родителите, настойниците / попечителите или лицата, които полагат грижи за детето, при неизпълнение на задълженията им по Закона за закрила на детето и Закона за предучилищното и училищното образование.

VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнение на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и детската градина. Всички участници в образователния процес (семейство, детска градина, училище, институции, неправителствени организации) трябва да бъдат еднакво отговорни и да си партнират за постигането на поставените цели.